

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 10.05.2024
Kabul Tarihi : 26.09.2024

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1481811>

İNGİLİZCE ÖLÜM İLANLARININ GÖSTERGEBİLİMSEL İNCELENMESİ

Mahmut Ekrem ALTUN¹

ÖZ

Bu çalışmada, göstergebilim tanımlarından hareketle, göstergebilim teorisinin araçları kullanılacak ve bu araçlar sayesinde İngiliz toplumunda yaygın olarak yer alan ölüm ilanları detaylı bir şekilde incelenecektir. İlanlarda kullanılan dilsel ve dil dışı öğeler detaylı bir biçimde analiz edilerek, ilanların sosyal ve kültürel anlam katmanlarını nasıl yansıttığı ele alınmaya çalışılacaktır. Bu doğrultuda, ilanlardaki dil kullanımının, sembolik ifadelerin ve görsel tasarımların, ölen kişinin toplumsal bellekteki izdüşümünü ve sosyal bağlamdaki etkilerini ne şekilde şekillendirdiği irdelenecektir. Bu çalışmada, ölüm ilanlarının iletişimdeki rolü ve toplumsal işlevleri bağlamında, bireyler arasındaki duygusal dayanışmayı ve kolektif kimlik oluşturma süreçlerini nasıl desteklediği ve bunun toplumsal yapılara nasıl yansıdığına ortaya konması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, Ölüm İlanları, Kültürel Analiz, Toplumsal Bellek, Sembolik İfade.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ekrem_altun2004@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0005-2599-9257>

Article Type : Research Article
Date Received : 10.05.2024
Date Accepted : 26.09.2024

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1481811>

SEMIOTIC ANALYSIS OF ENGLISH OBITUARIES

Mahmut Ekrem ALTUN¹

ABSTRACT

In this study, based on the definitions of semiotics, the tools of semiotic theory will be used and with the help of these tools, a detailed examination of obituaries, which are widespread in British society, will be conducted. The linguistic and non-linguistic elements used in the obituaries will be analysed in detail in order to show how obituaries reflect social and cultural layers of meaning. To this end, the ways in which the use of language, symbolic expressions and visual designs in the obituaries shape the projection of the deceased person in the social memory and their effects in the social context will be analysed. The aims to find out the role of obituaries in communication and their social functions with regard to how obituaries support emotional solidarity and collective identity formation processes among individuals and how this reflects on social structures.

Keywords: Semiotics, Obituaries, Cultural Analysis, Social Memory, Symbolic Expression.

¹ Graduate Student, Kafkas University, Institute of Sosyal Sciences, ekrem_altun2004@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0005-2599-9257>

1. GİRİŞ

Toplumsal yaşam içerisinde insan, iletişim yoluyla hayatını sürdürürken ilk çağlardan bugüne kadar çeşitli iletişim araç ve teknikleri geliştirmiştir. Bu iletişim araçları, toplumsal bilgilerin aktarılmasında önemli rol oynamıştır. Ölüm ilanları da bu iletişim araçlarından biridir ve insanların kayıplarını duyurarak toplumsal bir bağ kurmalarını sağlar. Bu ilanlar, duygusal bir iletişim aracı olarak kullanılarak, ölen kişinin hatırasını yaşatma, eş, dost ve akrabalarını bir araya getirerek toplumun dayanışmasını güçlendirme amacını taşımaktadır.

Ölüm, insanlık tarihi boyunca derin anlamlar yüklenmiş ve farklı kültürlerde çeşitli biçimlerde tanımlanmış kaçınılmaz bir süreçtir. Ölüm, genellikle yaşamın sona ermesi olarak kabul edilir. Bu sebeple, farklı toplumlarda çeşitli anlayışlarla ele alınmıştır. “Ölüm, varlığın mutlak ötekisidir, iletişimin erişemeyeceği bir yerde asılı duran hayal edilemez bir ötekidir; varlık ne zaman bu “öteki” den bahsetse, kendisini olumsuz bir metafor aracılığıyla kendisinden bahsederken bulur” (Bauman, 1992, s. 2). Ölümün karmaşıklığını, insan bilincinin sınırlarıyla olan ilişkisini ve ölümün derin gizemini ifade etme çabalarının zorluklarını anlamak için derinlemesine bir inceleme ve düşünceyi teşvik eden Bauman, bu yaklaşımı ile ölümün evrensel insan deneyimi üzerindeki etkisini anlamak ve dilin bu deneyimi ifade etme kabiliyetini sorgulamak için bir zemin sunar.

Göstergeler, modern toplumun günlük iletişiminde temel bir rol oynamaktadır. İletişimi destekleyen göstergeler, insanların birbirleriyle etkileşimini kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda çevreleriyle ve iç dünyalarıyla iletişim kurmalarına da yardımcı olur. Gösteren (signifier) ile gösterilen (signified) arasındaki iki yanlı nedensiz ilişkilerin oluşturduğu birim, ilişkinin kendisi (İmer, Kocaman & Özsoy, 2011, ss. 142-143) olarak tanımlanan bu göstergeler, insanların duygusal ifadelerini, bilgilerini ve düşüncelerini aktarmalarına olanak tanırken toplumsal bağları güçlendirir ve anlam yaratır. Ayrıca göstergeler, yaygın olarak kullanılan bir görsel iletişim aracıdır ve zamanla küresel değişime uyum sağlayarak gelişmiştir. Bu durum, görsel iletişimin toplumsal etkileşimdeki rolünü ve önemini artırarak insanların duygu ve bilgi aktarımını daha etkin hale getirmiştir.

Bu çalışma, İngiliz toplumunda kullanılan ölüm ilanlarının göstergebilim disipliniyle detaylı bir şekilde incelenmesini amaçlamaktadır. Ayrıca, ölüm ilanlarının göstergeler aracılığıyla duygusal ve toplumsal bilgilerin iletilmesine zemin hazırlaması nedeniyle, toplumsal ilişkilerin bu bağlamda nasıl güçlendirildiğini anlamak hedeflenmektedir. Çalışmanın amacı, göstergebilim disipliniyle ölüm ilanlarındaki sembollerin analiz edilmesi yoluyla, ölüm ilanlarının toplumsal iletişimdeki rolünü ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, önce gösterge ve göstergebilim üzerinde durulup, sonra metin türlerinden hareketle, bir metin türü olarak değerlendirilebilecek olan ölüm ilanları göstergebilim kapsamında incelenecektir.

1. Gösterge ve Göstergebilim

Gösterge, kendisinden başka bir şeyi işaret eden, temsil eden ve yorumlanabilen her türlü cisim, durum veya olaydır. Göstergebilim genel anlamda, semiyotik veya semiyoloji adı verilen disiplin kapsamında, göstergelerin yorumlanmasını, üretilmesini ve işaretleri anlama süreçlerini içerir. Göstergeler, genellikle “resim tipi (ikon) göstergeler, belirtici göstergeler ve simge tipi göstergeler” (Toklu, 2021, ss. 26-29) aracılığıyla iletişimi inceleyen disiplinlerde önemli bir yer tutar. Gösterge, gösteren ile gösterilen arasındaki ilişkiyi ifade eder. Gösterenler anlatım düzlemini, gösterilenler ise içerik düzlemini oluşturur (Barthes, 1993, s. 40). Peirce, “bir gösterge ya da representamen, bir kişi için, herhangi bir şeyin yerini, herhangi bir bakımdan ya da herhangi bir sıfatla tutan şeydir” (Akt. Rifat, 2012, ss. 97-98). Diğer yandan “Saussur’e göre, gösteren/gösterilen bütünlüğü, dilsel göstergelerin hem nedensiz hem de çizgisel olmasını sağlar: Dilsel gösterge nedensizdir, çünkü gösterilen (kavram) gösterene (işitim imgesi) keyfi olarak bağlanır. Dolayısıyla dilsel gösterge, dış gerçeklikle doğal bir bağ içinde değildir. Öte yandan, dilsel gösterge, gösteren boyutuyla, zamanın akış çizgisini izleyen bir özellik (çizgisellik) de taşır” (Akt. Rifat, 2012, s. 97). Saussur’ün bu görüşü dilin sembolik doğasının temel bir özelliğini vurgulamaktadır.

Dildeki gösteren ve gösterilen arasındaki ilişki keyfi olduğu için, dil sembollerinin anlamları toplumsal ve kültürel anlaşmalarla belirlenir. Ayrıca, dilin zamanın akışıyla ilişkili olduğu fikri, dilin zamansal bir süreç içinde işlediğini ve değiştiğini gösterir. Saussur’ün bu görüşü dilin sembolik doğasının temel bir özelliğini vurgulamaktadır. Dildeki gösteren ve gösterilen arasındaki ilişki keyfi olduğu için, dilsel sembollerin anlamları toplumsal ve kültürel geleneklerle belirlenir. Ayrıca, dilin zamanın akışıyla ilişkili olduğu fikri, dilin zamansal bir süreç içinde işlediğini ve değiştiğini gösterir. Rifat (2012, s. 97) göstergeyi, “kendi dışında bir şeyi temsil eden ve temsil ettiği şeyin yerini tutabilecek nitelikte olan her çeşit biçim, nesne, olgu, vb. bu açıdan genel olarak, sözcükler, simgeler, vb. gösterge” diye adlandırır. Buradan hareketle, gösterenin temsil etme işlevinin geniş bir yelpazede bulunduğu ve bunun sadece dilde değil, aynı zamanda diğer sembolik sistemlerde de mevcut olduğu çıkarımı yapılabilir. Göstergeler, anlam taşıma yetenekleriyle birlikte gerçek dünya nesnelere veya kavramların yerini alabilirler. Bu, iletişimde ve anlam oluşturmada göstergelerin merkezi rolünü vurgulamaktadır. Ayrıca bu tanım, göstergelerin çok çeşitli biçimlerde ve bağlamlarda kullanılabilmesi nedeniyle, göstergelerin çeşitliliğine ve esnekliğine de dikkat çekmektedir.

Göstergebilim, Charles Sanders Peirce, Ferdinand de Saussur  ve Roland Barthes gibi dilbilimciler tarafından geliştirilmiştir. Saussur , göstergebilimi dilbilimden ayrı bir disiplin olarak tanımlamıştır. Saussur ’e göre, “göstergebilimin konusu, dilin dışında kalan her türlü göstergeler dizgesidir. Gösterge dizgesi, görüntülerden el-kol hareketlerine, nesnelere törenlere kadar çeşitli göstergeleri kapsamaktadır” (Akt. Barthes, 1993, ss. 23-24). Peirce’a göre, göstergebilim her çeşit bilimsel inceleme için bir başvuru  er evesi oluşturan genel bir kuramdır. Erkman’ın (1987, ss. 10-11) da belirttiği üzere göstergebilim, “iletişimde kullanılan tüm araçları, işaretleri ve göstergeleri inceleyen bir disiplin”dir. Bu disiplin, işaretler arasındaki ilişkileri, nasıl anlamlandırıldıklarını, hangi türlerde bulduklarını ve nasıl işlediklerini araştırmaktadır. Peirce’e göre (Akt. Rifat, 2012, s. 100), “göstergelerin bilimsel öğretisi” olan göstergebilim mantığın bir başka adıdır. Peirce her çeşit olguyu inceleyen hem dilsel hem de dil dışı göstergeleri sınıflandırarak göstergebilimi  c dala ayırır: salt (katışksız) dilbilgisi, mantık, salt (katışksız) retorik. Saussur , göstergebilime dilbilimci olarak yaklaşır. Ona göre, göstergebilim doğal dilden hareketle toplumsal yaşam içindeki diğer göstergelerin işleyişini araştıracak bir bilim dalının kurulmasını öngörür. Bu bilim dalını da Fransızca da “semiologie” terimiyle adlandırır. Saussur ’e göre, “bu yeni bilim dalı toplumsal ruhbilimin bir bölümünü oluşturacak, dilbilim de bu yeni bilim dalının bir alt bölümü olacaktır” (Akt. Rifat, 2012, s. 100).

Göstergebilimin kuramsal açıdan incelenmesi, göstergelerin sistematik olarak  z mlenerek derin anlam yüzeyine ulaşmasını sağlar. Görünen anlamın dışındaki anlama odaklanan bu yaklaşım, göstergelerin anlam üretme koşullarını inceleyerek, semiyotik süreçleri anlama ve yorumlama becerisini geliştirir.

Bu bilgiler işığında, göstergebilimin kuramsal açıdan incelenmesi, göstergelerin anlam oluşturma süreçleri, resim tipi ve simge tipi göstergelerin kullanımı, dil göstergeleri ve semiyotik süreçler hakkında detaylı bir perspektif sunar. Bu disiplin, dilin yanı sıra diğer göstergelerin de nasıl işlediğini anlamak için kapsamlı bir  er eve sunar ve iletişimdeki göstergelerin anlam dünyasını derinlemesine anlamamıza yardımcı olur.

Göstergebilimin inceleme alanları, dilin dışında kalan her türlü göstergeler dizgesini kapsar. Bu, görüntülerden el-kol hareketlerine, nesnelere törenlere kadar çeşitli göstergeleri içerir. Ayrıca insanbilim, toplumbilim, psikanaliz ve bi embilimde anlamlama kavramı çevresinde sürdürülen araştırmalar da göstergebilimin inceleme alanlarına d hildir. Bu alanlar, göstergebilimin geniş bir yelpazesini oluşturur. Nitekim Rifat (2009, s. 12), Türkçede göstergebilim diye adlandırılan bilim dalının gösterge dizgelerinin işleyişini bilimsel bir yöntemle incelediğini ve betimlediğini söylemektedir.

Göstergebilimin inceleme alanları oldukça geniştir ve dilin dışında kalan her türlü göstergeler dizgesini kapsar. Erkman’a göre (1987, s. 30) “göstergebilim, gösterge dizgelerini inceleyen bilim dalı olduğundan (ve neredeyse çevremizdeki hemen her Şeyi gösterge sayabildiğimizden), oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır. Göstergeler jest-mimik ve törenler gibi çeşitli eylemleri içermektedir”. Ayrıca insanbilim, toplumbilim, psikanaliz ve bi embilimde anlamlama kavramı etrafında yürütülen çalışmalar da göstergebilimin inceleme alanlarına d hildir. Bu disiplinler, göstergebilimin geniş bir yelpazesini oluştırmakta ve disiplinler arası bir yaklaşım gerektirmektedir.

Göstergebilim, dilin ötesindeki göstergeleri inceleyerek insanların anlam oluşturma süreçlerini anlamaya çalışır. Göstergebilim incelemelerinde dilin yanı sıra semboller, imgeler, jestler, mimikler, nesnelere ve ritüeller gibi çeşitli göstergeler de değerlendirilmektedir. Örneğin, bir reklam afişi incelenirken, sadece yazılı metin değil, aynı zamanda kullanılan görsellerin ve renklerin de anlamlandırılması göstergebilimin alanına girer.

1.1. Metin ve Metin Türleri

Metin, yazılı veya sözlü olarak iletilen bilgi, d şunce, duygu ve haberleri ifade eden kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşturulan bir bütündür. Metinler genellikle belirli bir amaca hizmet eder ve okuyucuya bilgi verme, eğlendirme, ikna etme veya duygusal bir tepki uyandırma gibi çeşitli amaçlar taşır. “Metin, çok farklı düzeylerde dille iletişimde bulunmak amacıyla oluşturulan anlatma ve anlaşma aracıdır” (Aktaş, 2010, ss. 187-200). Aktaş’ın da belirttiği üzere metinler, iletişim aracı olarak çeşitli dil düzeylerini kullanarak bilgi iletmek, anlatmak ve anlaşmak amacıyla oluşturulur. Bu, metinlerin sadece bilgi iletmekle kalmayıp aynı zamanda insanlar arasında anlayış ve iletişim kurma sürecinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Metin, “belirli bir bildirişim bağlamında bir ya da birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü” (Günay, 2007, s. 44) olarak da tanımlanabilir. Ayrıca metinleri anlamlandırma açısından d ş n ld ğinde, metinler farklı anlamlar barındıran kelimelerin bir araya gelmesiyle toplu olarak bir anlam ifade etmektedirler. “Metin, bizim yorumumuza göre tümcelerden oluşan değil, tümcelerde gerçekleşen bir anlam birimidir” (Halliday, 1978, s. 135). Dilbilimcilerin genel görüşüne göre, metinlerin anlamı tümcelerdeki anlam birimlerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkar. Bu konuda Günay’ın (2007, ss. 44-45) metin tanımlaması dikkat çekicidir:

Bir metnin doğru ya da yanlış olup olmadığından söz edilemez. Bunun yerine metinselliği sorgulanabilir. Dilsel bir birimin metin olup olmadığı da tutarlılık ve bağdaşıklık  l tlerine göre karar verilebilir. Bir tümcenin doğru ya da yanlış olmadığı ya da metinsel özellik taşıyıp taşımadığı tutarlılık ve bağdaşıklık ögelerine göre değerlendirilebilir. Nasıl

bir tümce yalnızca sözcüklerin art arda gelmesi değilse, bir metin de tümcelerin art arda gelmesi değildir. Tümcedeki sözcükler arasında biçimsel bağıntılar (ad-yüklem uyumu, eylemlerin kişi ve zamana göre çekimi, vb.) vardır

Bu bağlamda, metinlerin anlamı tümceler arasındaki ilişkiler ve tümcelerin içerdiği anlam öğeleri üzerinden analiz edilmektedir. Bu nedenle, metinlerin anlamını anlamak ve yorumlamak için tümcelerin yanı sıra tümceler arasındaki ilişkilerin de dikkate alınması gerekmektedir. Metinlerin anlamının tümcelerden ziyade tümcelerdeki anlam birimlerinin toplamı olarak değerlendirilmesi dilbilim açısından daha uygun bir yaklaşım olarak kabul edilmektedir. Metinler, dilin zenginliğini ve esnekliğini kullanarak farklı amaçlara hizmet edebilir ve okurun duygusal, entelektüel veya pratik ihtiyaçlarını karşılayabilir. Bu nedenle, metinler çok yönlü bir iletişim aracı olarak kabul edilir.

Metin türleri, iletişim amaçlarına göre kullanılan yazılı veya sözlü iletişim araçlarıdır. Hikâye anlatma, bilgi verme, ikna etme veya eğlendirme gibi farklı amaçlarla metinler kullanılmaktadır. Genellikle hikâye, roman, makale, şiir, mektup, rapor ve deneme gibi kategorilere ayrılan metin türlerinin yanı sıra reklam, ilan ve bilgilendirici metinler de bulunmaktadır. Her bir türün kendine özgü özellikleri ve amaçları vardır. Bu türlerin tanımları belirli iletişim amaçlarını gerçekleştirmek üzere kullanılan özellikleri ve kuralları içerir. İletişim araçları olarak kullanılan metin türleri, dilin etkili bir şekilde kullanılmasını gerektirir. Ayrıca, her metin türü belirli bir kitleye hitap eder ve bu nedenle de kitleyi etkilemek ve anlatmak istediği mesajı doğru bir şekilde iletmek amacıyla özenle hazırlanmalıdır.

1.2. Metin Türü Olarak Ölüm İlanları

Ölüm ilanları, resmi bir belge olarak kabul edilir ve genellikle bir kişinin vefatını duyuran yazılı metinlerdir. Bu metinler, genellikle gazetelerde veya internet sitelerinde yayımlanarak topluma ulaştırılırlar. İlanlar, ölen kişinin kimlik bilgilerini, yaşam öyküsünü, ölüm tarihini ve sebebini içerir. Ayrıca cenaze düzenlemeleri ve başsağlığı mesajları da ilan edilebilir. “Bir ölüm ilanı, bir vatandaşın hayatının özünü özetler ve bir yaşam öyküsü olduğu kadar bir anma da olduğu için, toplumun o kişinin geçmişi hakkında neye değer verdiğini ve neyi hatırlamak istediğini yansıtır” (Hume, 2000, s. 12). Genellikle belirli bir formata sahip olan ölüm ilanlarında ilk olarak, ölen kişinin adı, yaşam tarihleri ve ölüm tarihi gibi temel bilgiler verilir. Daha sonra, aile üyeleri veya yakınları tarafından yazılan duygusal bir yazıyla vefat eden kişinin anısı yaşatılmaya çalışılır. Son olarak, cenaze töreni detayları ve başsağlığı mesajları ilanın tamamlanmasını sağlar.

Ölüm ilanlarının amacı, toplumun ilgili bireyin vefatından haberdar olmasını sağlamak ve aynı zamanda onun yaşamına ve anısına saygı göstermektir. Bu duyurular genellikle, ölen kişinin hayatının önemli anılarını ve başarılarını paylaşarak onun anısını yaşatmaya yöneliktir. “[...] Bir ölüm ilanı, bir varoluşun son kamusal ilanıdır, o kişinin katkıları ve karakteri hakkında toplum için ölümden sonra yayınlanmış ve yaşayabilecek son bilgilendirme” (Hume, 2000, s. 152). Ayrıca cenaze düzenlemeleri ve başsağlığı mesajları, toplumun vefat eden kişinin ailesine ve yakınlarına destek olmasını sağlamak amacıyla ilan edilir. Bu şekilde ölüm ilanları, toplumun birlikte acılarını paylaşmasına ve dayanışma içinde olmasına yardımcı olur.

Aşağıda, İngiliz görsel basınında yer alan ölüm ilanları göstergebilimsel bir bakış açısıyla incelenecektir. Bu analizde, toplumun çeşitli kesimlerinden (cinsiyet, ekonomik durum ve kültürel arka plan gibi) bireylerin ölüm ilanları seçilmiştir. Bu yaklaşım, farklı sosyal grupların ölüm ilanlarını nasıl sunduklarını ve bu ilanların toplumsal algı ve değerlerle nasıl örtüştüğünü anlamayı amaçlamaktadır. Bu yöntemle, toplumun genelinde ölüm ilanları aracılığıyla ne tür bir genel eğilim veya ortak anlayışın ortaya çıktığına dair bir görüş edinilmesi hedeflenmiştir.

Ölüm ilanlarının seçimi sırasında, toplumsal cinsiyet, ekonomik durum ve kültürel özellikler gibi farklı sosyal faktörlerin nasıl temsil edildiği incelenecek ve bu ilanların içerdiği dil ve sembollerin toplumdaki genel ölüm algısıyla nasıl ilişkili olduğu değerlendirilecektir. Böylece, ölüm ilanlarının toplumsal normlar ve değerlerle nasıl etkileşime girdiği ve bu ilanların toplumsal hafıza ve kimlik üzerindeki etkileri hakkında daha kapsamlı bir anlayış geliştirilmesi sağlanacaktır.

2. 2. ÖLÜM İLANLARININ GÖSTERGEBİLİMSSEL İNCELEMESİ

Şekil 1. (Bu ve bundan sonra incelenecek olan ölüm ilanlarının erişim linkleri kaynakça kısmında verilmiştir)

Buradaki metin, Sarah Louise adında 86 yaşında vefat eden bir kadının anısını onurlandırmaktadır. “Beloved Wife of John, Loving Wife, Mother and Grandmother” ifadeleri, ölen kişinin aile içindeki rolünü ve onun aile üyeleri tarafından ne kadar sevildiğini vurgulamaktadır. İlanlardaki ifadelerin, yas sürecindeki insanların duygusal durumları hakkında bilgi verdiği düşünülmektedir. “Forever in our hearts” (Kalbimizde sonsuza dek) gibi ifadeler, yas tutanların sevdiklerini hatırlama ve onları idealize etme şekillerini yansıtmaktadır. Dikkat edilmesi gereken bir diğer ifadenin de “Passed away peacefully” cümlesi olduğu düşünülmektedir. “Passed away” ifadesi, doğrudan ölüm kelimesinin negatif etkisinden kaçınarak daha yumuşak ve nazik bir dil kullanılarak; ölümün zorlayıcı ve travmatik doğasını hafifletme amacını taşır ve ölen kişinin kaybını daha az çarpıcı ve daha kabul edilebilir bir şekilde sunmak amaçlanmıştır. Aynı şekilde, “peacefully” kelimesi, ölen kişinin ölümünün huzurlu ve acısız olduğunu ima eder. Bu ifade, ölümü genellikle olumsuz olarak algılanan bir olay olmaktan çıkarıp, ölen kişinin son anlarının rahat geçtiğini vurgulamak için kullanılır. Toplumda, ölümün acılı bir süreçten ziyade huzurlu bir geçiş olarak sunulması amaçlanır.

Death Notice

Sue Tiew

Published on 05/04/2023

Sue "Helen" Tiew It is with great sadness that we announce the passing of Sue (Helen) Tiew of North Finchley on the 12th March 2023. A loving Wife, Mother and Nanny. She will be deeply missed by her husband, Eddie Tiew, family and friends. She will always be with us and we look forward to the day we meet again. Her service took place at Hendon Cemetery and burial at Mill Hill Cemetery on the 5th April 2023. May God bless her forever and may she always be happy.

Şekil 2.

İlanın dili, vefat eden kişinin ailesi ve arkadaşları tarafından ne kadar sevildiğini ve özleneceğini vurgulamaktadır. “A loving Wife, Mother and Nanny” ifadesi, Sue Tiew’in aile içindeki rollerini ve bu rollerin önemini gösterir. Bu tür ifadeler, aile bağlarının ve sosyal ilişkilerin gücünü simgelemektedir. Fotoğrafta gülümseyen bir kadın görülmektedir. Bu, vefat eden kişinin hatırasının pozitif bir şekilde anılmasının istenildiğini göstermektedir. Aynı zamanda, yas tutanların bu kişiyi neşeli ve mutlu bir şekilde hatırlamayı tercih ettiğini simgelemektedir. Dini açıdan bakıldığında, “May God bless her forever and may she always be happy” ifadesi, ilanın dini bir boyut taşıdığını ve belki de vefat eden kişinin ve yakınlarının dini inançlarının güçlü olduğunu göstermektedir. İlanda geçen “Her service took place at Hendon Cemetery and burial at Mill Hill Cemetery” ölen kişi için iki tören düzenleneceği anlamına gelmektedir. İlk olarak “service” hizmeti yapılır. Buradaki amaç ölen kişinin hayatını anmak ve ona saygı göstermek için düzenlenen bir tören olup genellikle bir kilisede, mezarlıkta veya benzer bir mekânda gerçekleşir. Bu tören, hem ölen kişinin yaşamını onurlandırmayı hem de yas sürecini başlatmayı amaçlar. Aynı zamanda, geride kalanlara duygusal destek sunar ve toplumsal bir ritüel olarak, ölen kişinin anısını yaşatır

ve topluca yas tutma fırsatı sağlar. İkinci olarak başka bir mezarlıkta son görev olan defin işlemi yapılır ve ölen kişi toprağa verilir. Yayınlanma Tercihi: İlanın “Times” gibi önemli bir gazetede yer alması, Sue Tiew’in vefat haberinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır ve onun toplumsal çerçevedeki varlığını göstermektedir.

Death Notice

Elizabeth Charles

Published on 12/04/2023

Elizabeth "Liz" Charles Mum left us on the 4th April , she had spent time with Dad the night before, and passed peacefully in the afternoon. She has left a huge hole in our lives and those who she knew and had met over the years. 92 years young until the end - once a school teacher - always a school teacher.

Şekil 3.

“Elizabeth ‘Liz’ Charles” ifadesinde, vefat eden kişinin resmi adının yanı sıra isminin kısaltılmış şekli de verilmiştir. Bu da vefat eden kişinin, kişisel kimliğine ve ona yakın kişilerin ona nasıl hitap ettiğine dair bilgi vermektedir. “Mum left us” ve “she had spent time with Dad” ifadeleri, Elizabeth’in aile içindeki rolüne, aile üyeleriyle olan ilişkisine, ölmeye önce son gece eşyle, bir diğer ifade ile, ilanı verenlerin babalarıyla, vakit geçirdiğine işaret etmektedir. Bu, okuyucuya Elizabeth’in aile yaşantısının sıcak ve yakın olduğu mesajını vermektedir. “92 years young until the end” ifadesi, Elizabeth’in yaşam enerjisini ve genç ruhunu vurgulamaktadır. Yaşlılık genellikle yıpranma ve gerileme ile ilişkilendirilirken, bu ifade onun hayat dolu olduğunu ve sonuna kadar genç kaldığını belirtmektedir. “Once a school teacher - always a school teacher” cümlesi, Elizabeth’in mesleğinin onun kimliğinin ayrılmaz bir parçası olduğunu ve hayatı boyunca bu rolü sürdürdüğünü ifade etmektedir. Bu, mesleğin kişisel kimlik üzerindeki etkisine dair bir gösterge olarak okunabilir. “She has left a huge hole in our lives” cümlesi, Elizabeth’in vefatının ailesi ve tanıdıkları üzerinde yarattığı boşluğu ve duygusal etkiyi betimlemektedir. Bu ifade ile onun yaşamındaki insanlar için ne kadar önemli olduğu ve ölümünün yarattığı eksiklik vurgulanmaktadır. Yayınlanma Tercihi: İlanın “Times” gibi önemli bir gazetede yer alması, Elizabeth ‘Liz’ Charles’ın vefat haberinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır ve onun toplumsal çerçevedeki varlığını göstermektedir.

Death Notice

John Roslyn Maxwell

Published on 20/04/2023

MAXWELL John Roslyn The family of Dr John Maxwell are sad to announce his death on 28th March. A much loved GP who lived his life for his family and patients. He was 86 and was a resident of Barnet and worked in Oakleigh Road North for many of those years. He will be sadly missed by all who knew him. A private service will take place on 21st April at The Chilterns Crematorium, Amersham. Family flowers only; donations may be given via www.justgiving.com and searching Dr John Maxwell.

Şekil 4.

Bu ölüm ilanında, Dr. John Roslyn Maxwell’in vefatı duyurulmaktadır ve göstergebilim açısından çeşitli anlamlar taşıyan öğeler içermektedir: Profesyonel Kimlik: “A much loved GP” ifadesi, Dr. Maxwell’in pratisyen hekim (GP: General Practitioner) olarak mesleki kimliğini ve bu rolün toplumdaki önemini vurgulamaktadır. Aynı zamanda, hastaları ve toplum tarafından sevilen bir doktor olduğunu belirtmektedir. Kişisel Kimlik: “Lived his life for his family and patients” cümlesi, ölen kişinin hem ailesine hem de hastalarına adanmış bir yaşam sürdürdüğünü göstermektedir. Bu, onun kişisel değerlerini ve önceliklerini yansıtmaktadır. Toplumsal Bağlar: “He will be sadly missed by all who knew him” ifadesi, ölen kişinin geniş bir sosyal çevre tarafından sevildiğini ve özleneceğini belirtmektedir. Bu, onun toplum içindeki bağlarını ve insanlar üzerindeki etkisini simgelemektedir. Özel Hizmet: “A private service will take place” cümlesi, cenaze töreninin özel bir etkinlik olarak düzenleneceğini ifade

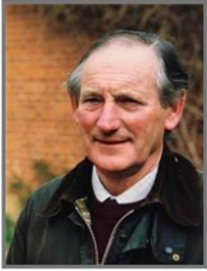
etmektedir. Bu, ailenin cenaze törenini kamusal bir alandan ziyade daha özel bir ortamda yapmayı tercih ettiğini göstermektedir. Yardımseverlik: “Donations may be given via www.justgiving.com and searching Dr John Maxwell” cümlesi, kişinin anısına bağış yapma çağrısında bulunmaktadır. Bu, vefat eden kişinin yardımseverliğini ve toplumsal sorumluluğu teşvik ettiğini simgelemektedir. Dini inançlar: Dini törenin Chilterns Crematorium’da gerçekleşecek olması vefat eden kişinin dini inançları hakkında da bazı ipuçları vermektedir. Burada ölen kişinin krematoryumda gerçekleşecek olan ve aile bireylerinin katılım sağlayacağı bir törenle uğurlanacağı bilgisi verilmektedir. Yayınlanma Tercihi: İlanın “Times” gibi önemli bir gazetede yer alması, Dr. John Roslyn Maxwell’in vefat haberinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır ve onun toplumsal çerçevedeki varlığını göstermektedir.

The Telegraph Announcements

← TELEGRAPH.CO.UK HOME CONTACT US Search

Home > Deaths > Deaths

BAKER

Peter Tustin died peacefully on 17th February 2023, aged 91. Beloved husband of Timmy, much loved father to Lindsay, Clare, Jane and Catharine and devoted grandfather of 11. A Service of Thanksgiving will be held at St Michael and All Angels Church, Withyham, East Sussex on Friday 31st March at 2 p.m. Enquiries to Tester & Jones Funeral Service, Tel: 01892 611811.

Şekil 5.

Buradaki ölüm ilanında Peter Tustin’in vefatı duyurulmaktadır ve göstergebilim açısından çeşitli anlamlar içeren öğeler şunlardır: Kişisel Kimlik: “Beloved husband of Timmy, much loved father to Lindsay, Clare, Jane and Catharine and devoted grandfather of 11” ifadesi, ölenin aile içindeki sevgi dolu ilişkilerini ve sosyal rolünü vurgulamaktadır. Aile üyeleri arasındaki yakınlığı ve onun ailedeki önemli yerini göstermektedir. Yaşamın Kutlanması: “A Service of Thanksgiving” ifadesi, cenaze töreninin yas yerine şükran duygusuyla yapılacağını belirtmektedir. Bu, vefat edenin hayatının kutlanması ve onun yaşamının olumlu yönlerinin vurgulanması isteğini yansıtmaktadır. Dini İçerik: “St Michael and All Angels Church, Withyham, East Sussex” ifadesi, törenin bir kilisede yapılacağını ve muhtemelen Hristiyan dini ritüellerine uygun olacağını göstermektedir. Bu, vefat eden kişinin ve ailesinin dini inançlarını ve toplulukla olan dini bağlarını yansıtmaktadır. Toplumsal İlişkiler: İlanın “The Telegraph” gazetesinde yer alması, vefat haberinin geniş bir kitleye duyurulduğunu ve ölen kişinin geniş bir sosyal çevreye sahip olduğunu göstermektedir. 11 Rakamı: “Devoted grandfather of 11” ifadesi, Peter Tustin’in 11 torun sahibi olduğunu ve torunlarına olan bağlılığını vurgulamaktadır. Bu, onun aile içindeki kuşaklar arası etkisini ve ailenin büyüklüğünü simgelemektedir. Yayınlanma Tercihi: İlanın “The Telegraph” gibi önemli bir gazetede yer alması, Peter Tustin’in vefat haberinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır ve onun toplumsal çerçevedeki varlığını göstermektedir.

The Telegraph

Announcements

← TELEGRAPH.CO.UK HOME CONTACT US Search

Home > Deaths > Deaths

BAY

Anthony David, passed away on December 27th, after a short illness borne with great courage and dignity. He will be deeply missed by his beloved son Charlie, his family and his many friends. A private service will take place on February 16th 2021 and a memorial service in celebration of his life will be held at a later date.

Post Date: 06/01/21 12:00 AM Refcode: FA247088 Print

Şekil 6.

Bu ölüm ilanında Anthony David'in vefatı duyurulmaktadır ve göstergebilim açısından çeşitli anlamlar içeren öğelerin şunlar olduğu düşünülmektedir. Cesaret ve vakar: "After a short illness borne with great courage and dignity" ifadesi, Anthony David'in hastalığını cesaretle ve onurla karşıladığını vurgulamaktadır. Bu ifade, onun kişisel karakter özelliklerini ve hastalık karşısındaki tutumunu göstermektedir. Aile ve Sosyal Bağlar: "He will be deeply missed by his beloved son Charlie, his family and his many friends" cümlesi, Anthony'nin ailesi ve arkadaşları arasındaki derin sevgi ve bağları göstermektedir. Bu ifade, onun sosyal çevresi üzerinde bıraktığı etkiyi ve sevilen bir kişi olduğunu belirtmektedir. Özel ve Kamusal Törenler: "A private service will take place on February 16th 2021 and a memorial service in celebration of his life will be held at a later date" cümlesi, cenaze törenlerinin iki aşamada gerçekleşeceğini ifade etmektedir: özel bir cenaze merasimi daha sonra da bir anma töreni. Bu, ailenin yas sürecinde hem özel bir tören hem de geniş bir toplulukla paylaşılan bir anma töreni düzenleme tercihini yansıtmaktadır. Hayatın Kutlanması: "A memorial service in celebration of his life" ifadesi, anma töreninin Anthony'nin hayatını kutlama amacı taşıdığını belirtmektedir. Bu, ölümün yanı sıra hayatın ve kişisel başarıların da anılmasının önemini vurgulamaktadır. Yayınlanma Tercihi: İlanın "The Telegraph" gibi önemli bir gazetede yer alması, Anthony'nin vefat haberinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır ve onun toplumsal çerçevedeki varlığını göstermektedir.

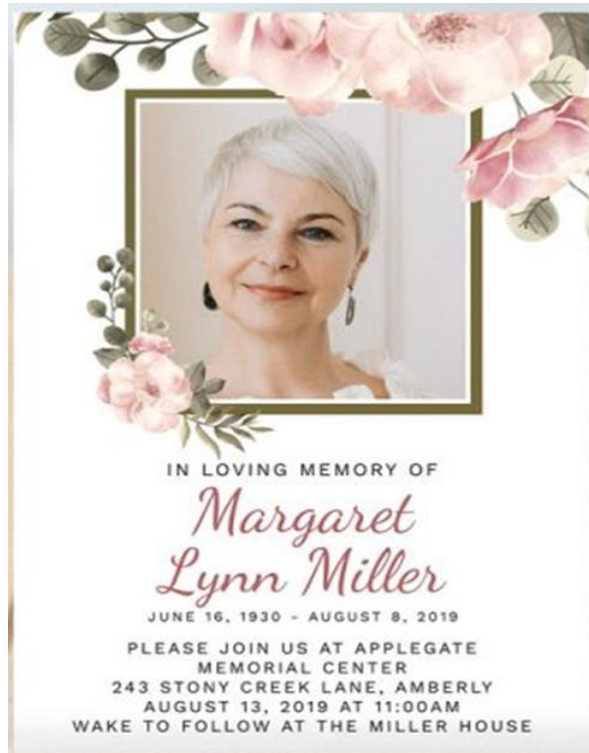
Şekil 7.

Öncelikle görseldeki metnin bir anma töreni davetiyesi olduğunu belirtmek gerekir. Bu davetiye, belirli bir kişinin yaşamını kutlamak için bir araya gelme çağrısında bulunmaktadır. Renk kullanımı, özellikle pembe tonları ve çiçek desenleri, genellikle evlilik, doğum günü gibi neşeli kutlamalar için kullanılmaktadır. Bu, anma töreninin yas tutma yerine yaşamı kutlama amacını yansıtmaktadır. Fotoğrafın kullanımı, davet edilen kişilere törende anılacak kişiyi hatırlatma amacı taşımaktadır ve ölen kişinin neşeli bir anında çekilen bir fotoğrafın tercih edilmesi ise bu kişinin hafızalarda neşeli biri olarak kalmasını amaçlamaktadır. İlanda kullanılan çiçeklerle de mesaj verildiği düşünülmektedir. Çiçeklerin canlılığı ve güzelliğiyle, üzüntü ve yasın ortasında teselli ve umut hissi uyandırmak amaçlanmaktadır. Ayrıca göstergebilimsel açıdan değerlendirildiğinde ölen kişinin çiçeklere düşkün olduğu ya da yaşamında çiçeklerle yakından ilgilendiği şeklinde de yorumlanabilir.

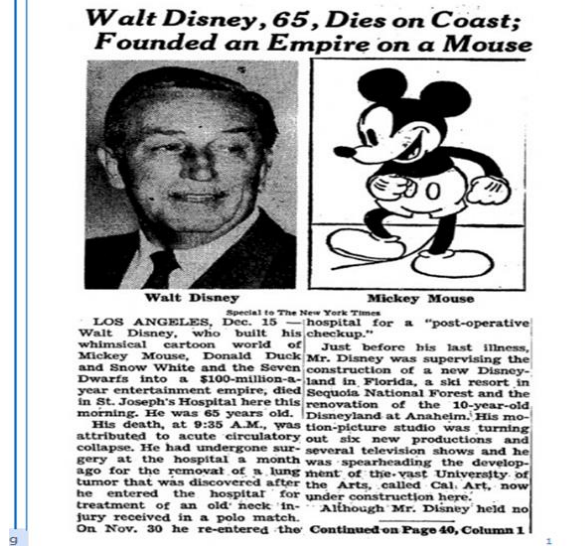
Şekil 8.

Buradaki ilan, örnek bir şablon olmasına rağmen insanların bu tür hazır davetiyeleri de pek tabii kullanılabilme ihtimalleri bulunduğundan örnek olarak inceleme gereği duyulmuştur. Renk seçimine bakılacak olursa açık renk tonların kullanıldığı, huzur ve sakinlik hissi uyandıran bir görsel oluşturulmuştur. Davetiyede yer alan yapraklar, doğallık, huzur ve dinginlik temasını güçlendirmektedir. Davet, nezaket içeren bir dil kullanılarak yazılmıştır. Hayatın kutlanması, sevgi ve anıların paylaşılması gibi değerler vurgulanmıştır. Kayıp ve yas gibi kasvetli kelimelerin kullanımı yerine yaşamın kutlanması, yas tutanlara olumlu bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır. Fotoğraf ve anıların istenmesi, topluluk içinde bağ kurulmasını ve destek sağlanmasını teşvik etmektedir. Tarih, saat, mekân gibi önemli bilgiler herhangi bir yanlış anlaşılmaya sebep olmamak adına açıkça belirtilmiştir. RSVP (Fransızca kökenli kısaltma: “répondez s’il vous plaît”) Bilgisi: Katılım teyidi için gerekli bilgiler verilmiştir, bu da etkinliğin organizasyonunu kolaylaştırmaktadır.

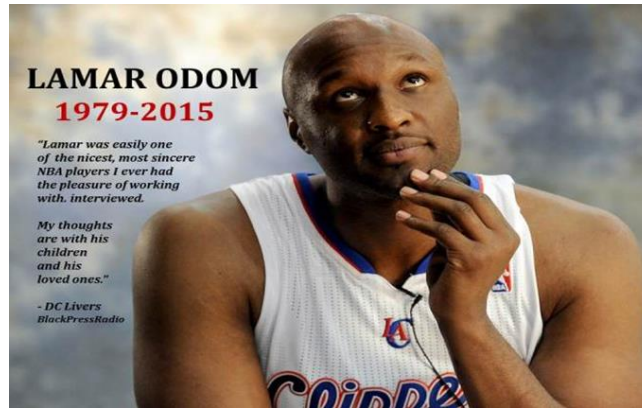
Şekil 9.

İlanda belirtilen tarihler (doğum ve ölüm), bireyin yaşam süresini göstermektedir. Bu bilgilerden hareketle Margaret Lynn Miller'ın 89 yıl yaşadığı anlaşılmaktadır. Anma töreni ve uyanış (wake) etkinliğinin duyurulması, toplumsal ve kültürel ritüellerin bir parçası olarak değerlendirilebilir. Wake etkinliğinin yapılması aslında bize ölen kişinin milli kimliği hakkında da önemli bilgiler vermektedir. Özellikle İrlandalıların bu etkinliği kullanmaları ölen kişinin de İrlandalı olduğu konusunda ipucu vermektedir. Cenaze davetiyelerindeki “wake to follow at the Miller’s house” ifadesi, cenaze sonrası uyanış (wake) etkinliğinin, Miller ailesinin evinde devam edeceğini belirtmektedir. “Wake”, cenaze töreninden sonra düzenlenen bir etkinliktir, yakın arkadaşlar ve aile üyeleri için bir yas süreci ve anma fırsatı sağlamaktadır. Buradaki etkinliğin amacının aile üyeleri ve ölen kişinin arkadaşlarını bir araya getirerek birbirlerini teselli etmelerini sağlamak olduğu düşünülmektedir (Alan Greenwood & Sons, n.d.). İlanın tasarımında kullanılmış olan, çiçekler ve pastel tonlar, huzurlu ve saygılı bir atmosfer yaratmayı amaçlamaktadır. Fotoğraf ve metin yerleşimi, görsel hiyerarşi ilkelerine uygun olarak düzenlenmiştir. Bu düzenleme, göz hareketlerini ve bilginin alınma sırasını etkileyerek, iletişim tasarımı açısından önem taşımaktadır.

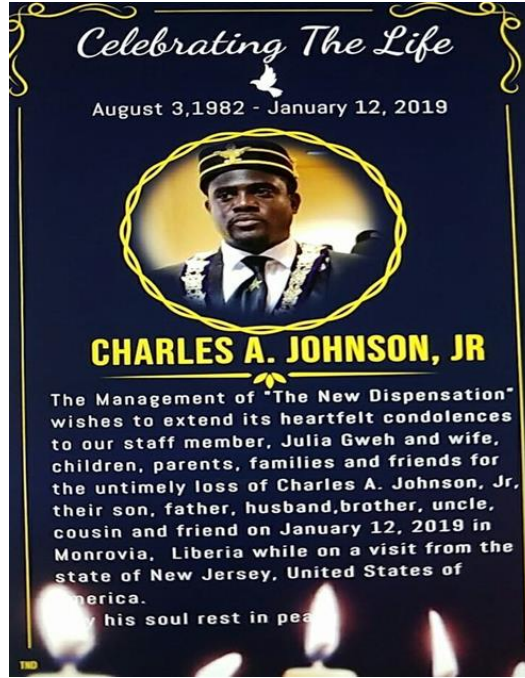
Şekil 10.

The New York Times gazetesinden alınmış olan bu ölüm ilanı, Walt Disney'in ölümünü duyurmak için yayımlanmıştır. Başlıkta, Disney'in en ünlü yaratımı olan Mickey Mouse ile simgelenen büyük bir eğlence imparatorluğunun kurucusu olarak rolü vurgulanmaktadır. Küçük bir fare ile küresel bir imparatorluğun sembolik yan yana getirilmesi, Disney'in büyük etkisinin altında yatan basit başlangıçları öne çıkarıyor. Görsel olarak, Disney'in ciddi ve resmi duruşu, liderlik ve yaratıcılık simgesi olarak sunulurken, neşeli ve eğlenceli Mickey Mouse karakteri, Disney'in ciddi kişiliği ile yarattığı fantastik dünyanın tezadını ortaya koymaktadır. “Bir Fare Üzerinde İmparatorluk Kurdu” ifadesi, küçük ve basit bir karakterin nasıl kültürel bir fenomene dönüşebileceğini vurgulayan güçlü bir metafor sunmaktadır. Makale, Disney'i hem yaratıcı bir deha hem de kurnaz bir iş insanı olarak tanımlarken, onun fantezi ile iş dünyası arasında köprü kuran kültürel ikonluğunu öne çıkarmaktadır. Genel olarak, ilan Disney'in basit bir karakterden dev bir imparatorluk kurma sürecini etkili bir biçimde aktarırken, görünüşte küçük fikirlerin büyük kültürel etkilerini semiyotik katmanlar üzerinden yansıtmaktadır.

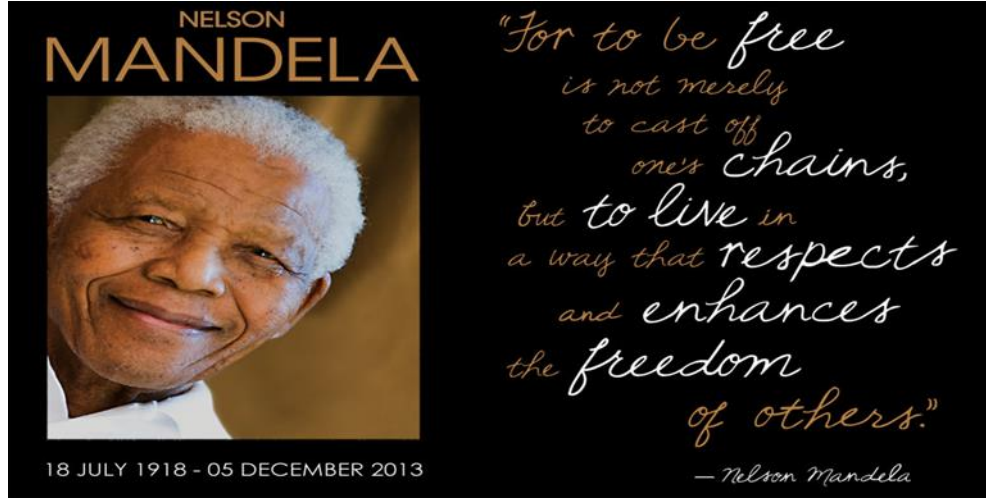
Şekil 11.

Bu ilan incelendiğinde, ilk dikkat çeken unsurlardan biri, doğum ve ölüm tarihlerinin kırmızı renkle yazılmış olmasıdır. Basit bir hesaplama, vefat eden kişinin 36 yaşında hayatını kaybettiği anlaşılmaktadır. Rakamların kırmızı renkte yazılması, kişinin genç yaşta vefatının getirdiği üzüntü ve öfkeyi simgeleyebilir. “NBA” ifadesi ve basketbol formaları, Lamar Odom’un sporcu kimliğini ve profesyonel kariyerini vurgulamaktadır. Ayrıca, metinde yer alan “en nazik, en samimi” gibi ifadeler ve “çocukları ve sevdikleri ile” vurgusu, onun sıcak ve sevgi dolu bir baba olarak hatırlandığını göstermektedir. Ölüm ilanlarında sıklıkla görülen bir diğer unsur, kişinin hayatındaki önemli rollerin ve başarıların ön plana çıkarılmasıdır. Bu bağlamda, Lamar Odom’un NBA’deki başarılı kariyeri ve insanlar üzerindeki olumlu etkisi öne çıkarılmıştır. Arka planda yer alan bulutlu gökyüzü genellikle ruhani bir geçişi veya huzuru simgelemekte, bu da yas tutanlar için bir teselli unsuru olarak düşünülebilir. Fotoğrafta Lamar Odom’un yukarıya bakması ise, yaratıcıya yönelmiş bir bakış ya da kariyeri boyunca yüksek hedefler peşinde koştuğuna dair bir işaret olarak yorumlanabilir.

Şekil 12.

Bu ölüm ilanı, Charles A. Johnson Jr.’ın hayatını anarak, onun yaşamını kutlama teması etrafında şekillenmiştir. “Hayatını kutlama” ifadesi, geleneksel yas tutma yerine, kişinin yaşamının pozitif yönlerine odaklanan ve anma odaklı bir yaklaşım sunar. Bu dil seçimi, yas sürecini hafifletmeyi ve kaybedilen kişinin hatırasını onurlandırmayı amaçlar. Doğum ve ölüm tarihleri arasındaki süre, Johnson Jr.’ın genç yaşta vefat ettiğini vurgularken, beklenmedik bir kaybın altını çizer. İlandaki “The New Dispensation” ifadesi, muhtemelen Johnson Jr.’ın bağlı olduğu bir kurum ya da iş yerini simgeler ve bu organizasyonun sunduğu taziye, onun profesyonel yaşamındaki yerini ve iş ilişkilerindeki samimiyeti ortaya koyar. Alt kısımda yer alan mum görselleri, genellikle yas ve anma ritüellerinde kullanılan semboller olup, kişinin ruhunun huzur bulması dileğini ifade eder. Güvercin figürü ise barış, huzur ve ruhsal geçişi sembolize eder. Göstergibilimsel açıdan, güvercinin Hristiyan ikonografisinde (Bahadır, 2013, s. 245) zeytin dalı taşıyan figürlerle ilişkilendirilmesi, ölümden sonra diriliş ve yeni bir yaşamın habercisi olarak yorumlanabilir. Bu bağlamda güvercin, ölüm ilanında kişinin ruhunun huzura erdiğini ve ruhsal olarak özgürleştiğini ima eden bir sembol olarak kullanılır. Ayrıca, manevi teselli ve umut mesajı taşıyan bu simge, ilanı okuyanlara, kaybedilen kişinin huzur içinde olduğu ve onların acısını hafifletmeyi amaçlayan bir düşüncüyü sunar.

Şekil 13.

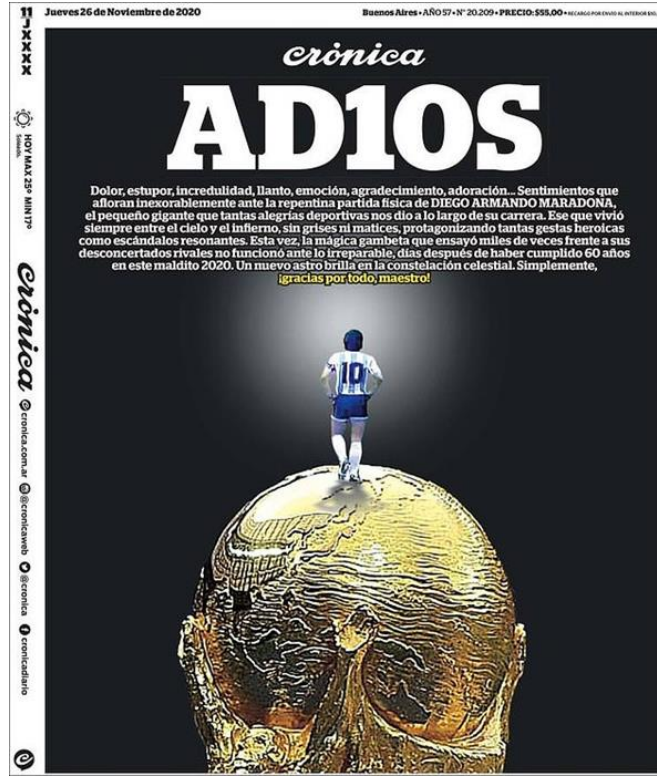
Bu ilan, Nelson Mandela'nın kişiliği ve mirasını sembollerle zenginleştirilmiş bir şekilde sunmaktadır. İlanın tasarımı, siyah zemin üzerinde altın ve beyaz renklerle Mandela'nın adını ve ünlü bir alıntısını içermektedir. Siyah renk hem asaleti hem de Afrikalı kimliğini temsil ederken, altın renk genellikle başarı, değer ve yüceliği simgeler. Bu bağlamda, altın rengin Mandela'nın fikirlerinin ve mücadelelerinin "altın değerinde" olduğu mesajını taşıdığı söylenebilir. Beyaz renk ise saflık ve barış gibi değerleri temsil etmekte, bu da Mandela'nın barışçıl direniş ve uzlaşma yanlısı tavrını yansıtmaktadır. Mandela'nın gülümseyen ve rahat bir ifadeye sahip görüntüsü, onun idealleri için verdiği mücadelenin sonunda tatmin edici bir kazanım elde ettiğine işaret eder. Yüzündeki kırışıklıklar ise bu uzun ve zorlu mücadelenin bedensel yıpranmasını gösterir. Bu zıtlık, Mandela'nın yaşam boyu süren mücadelelerinin getirdiği hem zorlukları hem de başarıları sembolik bir şekilde ifade etmektedir. Metinde yer alan alıntı ise Mandela'nın özgürlük ve insan haklarına olan derin bağlılığını vurgularken, bireysel özgürlüklerin yanı sıra toplumsal özgürlüğün de önemine dikkat çeker. Bu ifade, Mandela'nın yaşamı boyunca savunduğu değerleri ve bu değerlerin onun kişiliğiyle nasıl bütünleştiğini sembolik olarak ortaya koymaktadır. İlan genel olarak Mandela'nın mirasını, ideallerini ve bu idealler uğruna gösterdiği azmi sembollerle ifade ederek, onun dünya üzerinde bıraktığı derin etkiyi vurgulamaktadır.

Şekil 14.

Elvis Presley'in ölüm ilanı, onun Rock and Roll müziğinin "kralı" olarak anılmasındaki kültürel sembolleri ve mirasını ön plana çıkarmaktadır. Metin, Elvis Presley'in genç yaşta hayatını kaybettiğini ve Rock and Roll'un en önemli temsilcilerinden biri olarak hatırlanacağını belirtirken, onun ilk Rock and Roll sanatçısı olmamasına rağmen "Kral" olarak kalacağına vurgu yapmaktadır. Bu ifadeler, Presley'in müzik ve pop kültüründeki simgesel yerini, efsanesinin sadece müzikal başarıyla değil, geniş bir kuşak üzerindeki etkisiyle de inşa edildiğini gösterir. Görsel unsurlarda, ilanın yanında yer alan resim, Elvis'in sahne imajını, ikonik duruşunu ve tarzını yansıtarak, onun popüler kültürdeki yerini simgeleştirir. Presley'in özgün tarzı, dönemin gençliği üzerinde büyük bir etki yaratmış ve bu etki müziğin yanı sıra dans, giyim ve davranış biçimlerinde de belirleyici olmuştur. Türkiye dahil

pek çok ülkede Rock and Roll kültürü, Elvis'in etkisiyle gençler arasında bir kimlik ve ifade biçimi haline gelmiş, bu da kültürel değişimleri tetiklemiştir. Göstergebilimsel açıdan bakıldığında, Elvis'in "kral" olarak kalıcı bir figür haline gelmesi, sadece müziğiyle değil, onun bir ikon olarak kültürel değerler ve normları dönüştürme gücünü simgeler. Onun sahnedeki görsel varlığı, Rock and Roll'un sadece bir müzik türü değil, aynı zamanda bir yaşam tarzı olarak kabul görmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Şekil 15.

Bu metin, Diego Armando Maradona'nın ölümünü ve mirasını göstergebilimsel bir yaklaşımla ele almaktadır. Maradona'nın yaşamı boyunca futbol dünyasında bıraktığı derin izleri, onun hem kahramanca başarılarını hem de skandallarını semboller aracılığıyla ifade etmektedir. İspanyolca "adiós" (veda) kelimesiyle "10" numarasını birleştiren "AD10S" başlığı, Maradona'nın futboldaki efsanevi statüsünü simgesel bir kelime oyunuyla vurgular. Bu başlık hem Maradona'ya bir veda hem de onun futbol dünyasındaki önemini simgeler. Metindeki ifadeler, Maradona'nın yaşam tarzını ve kariyerini "siyah veya beyaz" olarak tanımlar; bu ifade, Maradona'nın zıtlıklarla dolu yaşamını, ortası olmayan uçlarda yaşayan bir figür olarak tanımlar. Hayatının dramatik ve destansı yanları, onun sürekli olarak "cennet ile cehennem arasında" gidip gelen bir figür olarak resmedilmesine yol açar. "Mágica gambeta" (büyülü çalım) ifadesi, onun saha içindeki eşsiz yeteneğini ve rakiplerini alt etme becerisini sembolize ederken, "irreparable" (telafisi olmayan) ifadesi ölümün kesinliğini ve geri döndürülemezliğini ifade eder.

Göstergebilimsel açıdan, metinde Maradona'nın "gök takımıyıldızında yeni bir yıldız olarak parladığı" metaforu, onun ölümünün ardından bile ikonografik bir figür olarak yaşamaya devam edeceğini simgeler. Bu ifade, Maradona'nın dünyada bir futbol efsanesi olarak tanınmasının ötesinde, ölümsüz bir simge haline gelmesini ifade eder. Görsel açıdan ise Dünya Kupası üzerinde duran figür, Maradona'nın futbol tarihindeki başarısını ve onun mirasının sonsuza dek süreceğini temsil eder. Altın rengi ise başarı, asalet ve değer gibi sembollerle ilişkilendirilmiştir. Figürün uzaklara bakışı, Maradona'nın futbol tarihinde kazandığı kalıcı yeri ve unutulmazlığını gösterir. Üzerindeki "10" numarası ise, onun ikonik statüsünü pekiştirerek, Maradona'nın futbol dünyasındaki yerine bir gönderme yapar. Bu tüm unsurlar, bir futbol efsanesinin ölüm ilanının ötesinde, onun kültürel ve sportif mirasının nasıl yaşatılacağını ve simgeleştirileceğini gösterir.

3. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, ölüm ilanlarının göstergebilimsel analizi kullanılarak toplumsal iletişim ve anlamlandırma süreçleri incelenmiştir. Ölüm ilanlarının iletişim aracı olarak bireysel ve toplumsal hafızada nasıl yer bulduğu ve bu yansımaların göstergeler aracılığıyla nasıl gerçekleştiği tartışılmıştır. Bulguların özetlenmesi ve ölüm ilanlarının toplumsal iletişimdeki işlevlerine dair gelecekte yapılacak araştırmalar için bir rehber olması amaçlanmaktadır.

Burada, ölüm ilanlarının göstergebilim disiplini içinde incelenmesiyle toplumsal iletişimdeki duygusal ve bellek ile ilişkili işlevlerin derinlemesine anlaşılması amaçlanmaktadır. İlanlardaki dilsel ve dil dışı öğelerin, ölen kişinin aile üyeleri ve toplum tarafından nasıl anıldığını ve hatırlandığını gösterdiği vurgulanmıştır. Bu ilanlar, bireyin yaşamının önemli anlarını ve kişilik özelliklerini topluma aktarmanın yanı sıra toplumsal değerleri ve belleği de şekillendirmektedir.

Ölüm ilanları, sadece bir vefat haberini iletmekle kalmayıp aynı zamanda ölen kişinin hayat hikâyesini, topluma katkılarını ve karakterini özetleyen bir metin türü olarak öne çıkmaktadır. Bu metinler, toplumun vefat eden bireylere duyduğu saygıyı ve onların anısını yaşatma arzusunu yansıtmaktadır. Ayrıca, bu ilanlar toplumun yas sürecine katkıda bulunarak kolektif bir dayanışma hissi oluşturmada ve kişisel kaybın toplumsal bir deneyime dönüşmesini sağlamaktadır.

Ölüm ilanlarının amacı sadece bir vefat haberini iletmek değil, bireylerin ve toplumların yaşamındaki derin anlamları da ortaya koymaktır. Göstergebilim araçlarıyla yapılan analizler, metinlerin sadece kelimelerden ibaret olmadığını, aynı zamanda geniş bir sembolik ve duygusal anlam dünyasına kapı araladığını göstermektedir. İlanlarda kullanılan metinlerde vefat eden kişinin ismi, üstlendiği roller, aile bağları ve toplumdaki etkisi sıkça vurgulanmaktadır. “Sevgili eş,” “değerli baba,” “fedakâr anne” gibi ifadelerle kişinin aile içindeki önemi ve bağları ön plana çıkarılmaktadır. “Cesaretle taşınan hastalık,” “kısa ama etkili yaşam” gibi ifadeler ise kişisel nitelikler ve yaşam mücadelesi hakkında ipuçları vermektedir.

Görseller ise genellikle kişinin hayatından seçilmiş fotoğraflarla onun hafızalardaki canlı imajını koruma amacı taşır. Güler yüzlü ve mutlu anların fotoğrafları, yas tutanların sevdiklerini pozitif bir şekilde anmalarını sağlar. Ayrıca, semboller (örneğin güvercinler, mumlar) genellikle huzur, ruhsal geçiş veya anıların sürdürülmesi gibi kavramları temsil eder.

Çalışmada ele alınan ölüm ilanlarında renklerin kullanımı da dikkat çekici olmuştur. Genellikle pastel tonlar huzur ve neşeyi ifade ederken, kırmızı gibi daha canlı renkler öfke veya acil bir durumun işaretçisi olabilir. Ölüm ilanlarında sıklıkla karşılaşılan siyah ve beyaz renkler ise yas ve saygının geleneksel göstergeleridir.

İlanlarda belirtilen tarihler (doğum ve ölüm), kişinin dünyadaki varoluş süresini ve yaşamın kısalığını veya uzunluğunu simgelemektedir. Anma törenleri, cenaze hizmetleri ve “wake” gibi etkinliklerin duyuruları, toplumsal ritüellerin ve yas sürecinin bir parçasını oluşturmaktadır. Bu etkinliklerin topluluğun bir araya gelerek destek sağlaması ve yas tutması için bir zemin hazırladığı söylenebilir.

Ölüm ilanları aynı zamanda toplumsal değerleri ve kültürel normları yansıtmaktadır. Örneğin, bir gazetede yayınlanan ilanın resmîyeti, vefat eden kişinin toplum içindeki statüsüne işaret edebilir. İlanda bağış yapılması için yönlendirme yapılması ise kişinin yardımseverliğini ve topluma olan katkısını vurgulayabilir.

Sonuç olarak, ölüm ilanları sadece bir kaybın haberini vermekten çok daha fazlasını ifade etmektedir. Ölüm ilanları, yas tutanların duygularının, vefat edenin hayat hikâyesinin ve toplumun bu kaybı nasıl işlediğinin anlaşılmasına yardımcı olan karmaşık sembolik mesajlar taşırlar. Her bir öge, kişisel ve toplumsal anlam katmanlarına sahiptir ve ölüm ilanlarının incelenmesi, toplumun ölüm, yas ve anma ile ilişkisine dair derinlemesine bilgiler sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Ş. (2010). Edebî metin ve özellikleri. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 15(39) 187–200.
- Bahadır, Ü. (2013). *Hıristiyan ikonografisinde Nuh Tufanı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bauman, Z. (1992). *Mortality, immortality and other life strategies*. Polity Press.
- Birleşmiş Milletler. (t.y.). *Nelson Mandela Günü'ne adanan bir saygı duruşu*. <https://www.un.org/en/events/mandeladay/tribute.shtml>
- Erkman, F. (1987). *Göstergebilime giriş*, Alan Yayıncılık.
- Funeral Templates. (t.y.). *Floral burst funeral invitation card* [Resim]. <https://funeraltemplates.com/products/floral-burst-funeral-invitation-card>
- Günay, V. D. (2007). *Metin bilgisi*. Multilingual Yayınları.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic*. Edward Arnold.
- Hume, J. (2000). *Obituaries in American culture*. University Press of Mississippi.
- İmer, K. Kocaman, A. & Özsoy, A. S., (2011). *Dilbilim sözlüğü*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Lopez-Menchero, T. H. (2020, Kasım 25). Argentina's newspapers mourn death of icon Diego Maradona. *Daily Mail*. <https://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-8989581/Argentinas-newspapers-mourn-death-icon-Diego-Maradona.html>
- Louise Sarah. (n.d.). <https://assets.apnarm.net.au/media/images/2022/04/13/mock2-kfp0hoirfbuwthf08y2.jpg>. Obituary. (n.d.). https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fpbs.twimg.com%2Fmedia%2FBvIvx8EIEAE1Bod.jpg&tbnid=jDLBp50FBY3UHM&vet=12ahUKEwj4Pi9s8uDAxVUzgIHHYvPDSYOMy_gAegQIARBA.i&imgrefurl=https%3A%2F%2Ftwitter.com%2Fthetimes%2
- Pinterest. (2024, 1 Temmuz). Memorial service invitation templates eucalyptus greenery. <https://tr.pinterest.com/pin/656188608194860376/>
- Pinterest. (t.y.). *OBITUARY: Celebrating the life of Charles A. Johnson, Jr* [Resim]. <https://tr.pinterest.com/pin/26599454036139744/>
- Rifat, M. (2009). *Göstergebilimin ABC'si*. Say Yayınları.
- Rifat, M. (2012). *Açıklamalı göstergebilim sözlüğü*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Sporn, M. (2011, 7 Eylül). *A few thoughts on animation and making* [Blog yazısı]. <https://www.michaelspornanimation.com/splog/?p=1307>
- State of Hollywood. (2015, 16 Ekim). *Celebrity obituary* [Blog yazısı]. <https://stateofhollywood.wordpress.com/tag/celebrity-obituary/>
- The Telegraph. (2023, 6 Eylül). Baker. https://announcements.telegraph.co.uk/marketplace/advert/baker-notices_51918
- The Telegraph. (2023, 6 Eylül). Bay. https://announcements.telegraph.co.uk/marketplace/advert/bay-notices_37528
- Times Series. (2023, 13 Nisan). Elizabeth Charles. (<https://www.times-series.co.uk/memorials/death-notices/death/30539387.elizabeth-charles/>)
- Times Series. (2023, 20 Nisan). John Roslyn Maxwell. <https://www.times-series.co.uk/memorials/death-notices/death/30541362.john-roslyn-maxwell/>
- Times Series. (2023, 6 Nisan). Sue Tiew. <https://www.times-series.co.uk/memorials/death-notices/death/30538053.sue-tiew/>
- Toklu, M. O. (2021). *Dilbilime giriş*. Akçağ Yayınları.
- Usurns Online. (t.y.). *Serenity funeral invitation*. <https://www.usurnsonline.com/product/serenity-funeral-invitation/>

ÇALIŞMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %100'dür.

Yazar 1, araştırmanın tamamından sorumludur.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.